

บันทึก

เรื่อง การเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละงู
ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๑๔๔๒/ ๓๐๓๒๑ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๒ หรือปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูใน คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละงู ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค จังหวัดสตูล ไปยัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติได้ออกประกาศเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๑ กำหนดให้มีการเลือกตั้ง ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษา กิ่งอำเภอ ตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทน ข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่ง อำเภอ พ.ศ.๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๗ ขึ้น โดยได้ กำหนดให้มีการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๑ และออก เสียงลงคะแนนเลือกตั้งในวันที่ ๒๐ มกราคม

กลุ่มโรงเรียนแหลมแค สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละงู สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสตูล ได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๑ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด ซึ่งมีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้งจำนวน ๖๕ คน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๒ ได้นำรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้งจำนวน ๔ ราย คือลำดับที่ ๖๖ นางอุไร มีปรีกพันธ์ ลำดับที่ ๖๗ นางสาวภิญโญ ไตรสกุล (หมายเหตุ ไปช่วยราชการโรงเรียนบ้านนาพญา และกลุ่มโรงเรียนแหลมแคได้ขีดฆ่าชื่อออกแล้ว) ลำดับที่ ๖๘ นางสาวกรรณิกา ประสงค์จินดา และลำดับที่ ๖๙ นายสงวน หมาดอีก มาพิมพ์ เพิ่มเติมไว้ข้างล่างของท้ายประกาศเดิม ซึ่งผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งลำดับที่ ๖๖,๖๗ และ ๖๘ เพิ่ง มาปฏิบัติหน้าที่ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๒ ยังไม่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งตามมาตรา ๔๒^๑ แห่ง

^๑พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.๒๕๒๓ มาตรา ๔๒ การบรรจุบุคคลเข้ารับ ราชการและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู ให้ผู้มีอำนาจต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๑๐ และตำแหน่ง ศาสตราจารย์ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยอนุมัติ ก.ค. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและเสนอชื่อต่อรัฐมนตรี ให้ รัฐมนตรีรายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๙ และระดับ ๘ ให้ อธิบดีโดยอนุมัติ ก.ค.เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับเงินเดือนในระดับ ๗ และระดับ ๖ ให้อธิบดี โดยอนุมัติ อ.ก.ค.กรม เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.๒๕๒๓

เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๓๒ ซึ่งเป็นวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ลำดับที่ ๖๖ และลำดับที่ ๖๘ ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าแพ้ชนะกันเพียง ๒ คะแนน กล่าวคือนายสงกรานต์ กาญจนปรกรณ์ ได้ ๓๓ คะแนน นายบาตี จ๊ะสมัน ได้ ๓๑ คะแนน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละงูจึงได้ประกาศให้นายสงกรานต์ กาญจนปรกรณ์เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละงู ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๓๒ นายบาตี จ๊ะสมัน ได้ยื่นหนังสือคัดค้านการเลือกตั้ง ต่อประธานกลุ่มโรงเรียนแหลมแคและต่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่า การเลือกตั้งไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ ไม่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม จึงขอให้ยกเลิกการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค

ต่อมาวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๒ นายสงกรานต์ กาญจนปรกรณ์ ผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนนจำนวน ๓๓ คะแนน ได้มีหนังสือขอยอมลดคะแนนลงจำนวน ๒ คะแนน คงเหลือ ๓๑ คะแนน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้มีหนังสือ ที่ศธ ๑๔๘๒/๒๗๔๒ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ แจ้งให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล ดำเนินการให้นายสงกรานต์ กาญจนปรกรณ์ และนายบาตี จ๊ะสมัน จับสลากเพื่อให้ได้ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค ตามที่ต้องการ ตามความในข้อ ๖^๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้ง

(๔) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๕ ลงมา ให้อธิบดี หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี เป็นผู้มียอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๕) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๖ ลงมา ของ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หรือสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หรือผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี โดยอนุมัติ อ.ก.ค.จังหวัด เป็นผู้มียอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

สำหรับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาก่อนและเมื่อได้รับความเห็นชอบดังกล่าวแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามวรรคหนึ่งสั่งแต่งตั้งต่อไป

^๒ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูใน คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ.๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๗

ข้อ ๖ ในการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและ คณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้ง วัน และเวลาเลือกตั้ง วันประกาศผลการเลือกตั้ง และรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(๒) ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษา
กิ่งอำเภอ พ.ศ.๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๗ วันที่ ๓
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละงูได้ดำเนินการให้นายสงกรานต์ กาญจน
ปกรณ์ และนายบาติ จ๊ะสมัน จับสลาก แต่นายบาติ จ๊ะสมัน ไม่ยอมจับสลาก โดยให้เหตุผลว่าไม่
เห็นด้วยกับวิธีจับสลาก เนื่องจากการที่คะแนนเท่ากันเป็นเพราะสาเหตุนายสงกรานต์ กาญจน
ปกรณ์ ยินยอมลด ๒ คะแนน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละงูจึงได้ประกาศให้นาย
สงกรานต์ กาญจนปกรณ์ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาอำเภอละงูของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค

วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ นายบาติ จ๊ะสมัน ได้ทำหนังสือถึงหัวหน้าการ
ประถมศึกษาอำเภอละงู คัดค้านวิธีการจับสลากดังกล่าวเพราะเห็นว่า วิธีการที่ให้ผู้ที่ได้รับการ

หรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ, ยื่นใบสมัครต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือหัวหน้าการ
ประถมศึกษากิ่งอำเภอ และให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ
แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครเรียงตามลำดับที่สมัครไว้ทุกคน และประกาศชื่อผู้สมัครให้ข้าราชการครู
ทราบโดยทั่วกัน

ในกรณีที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสำนักงานการ
ประถมศึกษากิ่งอำเภอ พิจารณาเสนอชื่อข้าราชการครูผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔ จำนวนหนึ่งคน โดยให้มี
ข้าราชการครูรับรองไม่น้อยกว่าสิบคน และประกาศชื่อข้าราชการครูผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ข้าราชการครูที่ได้รับการเสนอชื่อ และข้าราชการครูผู้รับรองการเสนอชื่อต้องเป็นข้าราชการ
ครูสังกัดกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน

ในกลุ่มโรงเรียนใด ถ้ามีข้าราชการครูสมัครรับเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งคน ให้ประกาศชื่อ
ข้าราชการครูผู้นั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งในกลุ่มโรงเรียนนั้น

เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งตามระเบียบนี้ ให้ข้าราชการครูที่ช่วยราชการหรือปฏิบัติหน้าที่
อยู่ที่โรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงาน การประถมศึกษากิ่งอำเภอ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด เป็นข้าราชการครูสังกัดโรงเรียนในเขตกลุ่มโรงเรียนที่โรงเรียนหรือสำนักงานนั้นตั้งอยู่
แล้วแต่กรณี

(๓) ให้กลุ่มโรงเรียนเป็นเขตเลือกตั้ง และให้ที่ทำการกลุ่มโรงเรียนเป็นหน่วยเลือกตั้งใน
กลุ่มโรงเรียนนั้นเพียงหน่วยเดียว

(๔) ให้ประธานกลุ่มโรงเรียนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครู โดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ แล้วส่งชื่อ
ข้าราชการครูที่ได้รับคะแนนสูงสุดไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ

ในกรณีที่ข้าราชการครูได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันในการเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้
ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน เพื่อให้ได้ผู้แทนข้าราชการครูตามจำนวนที่ต้องการ

(๕) ให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอประกาศชื่อ
ข้าราชการครูที่ได้รับเลือกตั้งตาม (๒) วรรคสาม วรรคสี่ และ (๔) เป็นผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอ หรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ

(๖) ให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ส่งชื่อ
ข้าราชการครูที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หรือผู้แทน
ข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

เลือกตั้งลดคะแนนลงมาเพื่อที่จะทำการจับสลากใหม่นั้นไม่ถูกต้อง ในวันเดียวกันนี้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลก็ได้รายงานผลการเลือกตั้งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบ และต่อมาในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลได้หารือต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกรณีนายสงกรานต์ กาญจนปกรณ์และนายบาตี จ๊ะสมัน มีคะแนนเสียงเท่ากันจึงดำเนินการให้บุคคลดังกล่าวเลือกตั้งกันเองโดยวิธีจับสลาก แต่นายบาตี จ๊ะสมัน ไม่ยอมจับสลาก โดยให้เหตุผลว่าไม่เห็นด้วยกับวิธีจับสลากจึงได้หารือว่า

๑. มอบให้ประธานดำเนินการเลือกตั้งหน่วยงานเลือกตั้งกลุ่มแหลมแคเป็นผู้จับสลากแทน หรือ

๒. มอบให้นายสงกรานต์ กาญจนปกรณ์ จับสลากแต่เพียงผู้เดียว เนื่องจากนายบาตี จ๊ะสมัน ไม่ขอจับสลาก หรือ

๓. ตัดสิทธินายบาตี จ๊ะสมัน เนื่องจากไม่ขอจับสลาก ไม่ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ ข้อ ๖ และให้นายสงกรานต์ กาญจนปกรณ์เป็นผู้แทนข้าราชการครู

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ นายบาตี จ๊ะสมัน ได้ขอความเป็นธรรมในการคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูต่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่า ตนยังไม่ได้รับคำตอบในเรื่องที่ตนได้คัดค้านการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค ซึ่งได้ยื่นเรื่องไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๓๒ จึงขอความเป็นธรรม และในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ นายบาตี จ๊ะสมัน ได้ชี้แจงเพิ่มเติมกรณีร้องขอความเป็นธรรมในการคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูต่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติอีกว่า การที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละงูแจ้งให้ตนไปทำการจับสลาก เพราะนายสงกรานต์ กาญจนปกรณ์ ยินยอมลดคะแนนลงมาให้เท่ากับคะแนนเสียงของตนนั้น ไม่เป็นคำตอบที่ตรงตามสาเหตุหรือกรณีที่ตนได้คัดค้านไว้ ถือได้ว่าตนยังไม่ได้รับคำตอบหรือการพิจารณาตามความประสงค์ ตนจึงขอให้พิจารณาว่า การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเพิ่มเติมในลำดับที่ ๖๖, ๖๗ และ ๖๘ ซึ่งยังไม่ผ่านขั้นตอนในการบรรจุแต่งตั้งตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ จะมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูหรือไม่

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลทราบว่า การดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละงู ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค เป็นไปโดยยุติธรรมแล้ว การที่นายบาตี จ๊ะสมัน ไม่ยอมจับสลากก็ต้องถือว่าสละสิทธิ ต่อมาในวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๒ กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบว่าได้รับหนังสือร้องเรียนของนายบาตี จ๊ะสมัน กรณีเลือกตั้งคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละงู ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค จึงขอทราบข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าว ในวันที่

๑๒ เมษายน ๒๕๓๒ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบว่า

๑. การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มเติมของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค่นั้นไม่ถูกต้อง

๒. ผู้ที่ได้รับการประกาศรายชื่อเพิ่มเติมซึ่งยังไม่ผ่านขั้นตอนในการบรรจุแต่งตั้งตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.๒๕๒๓ ยังไม่มีสิทธิที่จะออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในครั้งนี้

๓. การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกรณี นายบาดี จ๊ะสมัน ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง นั้น สำนักงานฯได้ประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลเพื่อติดต่อกับนายสงกรานต์ กาญจนปกรณ ผู้ชนะการเลือกตั้ง ทำให้นายสงกรานต์ กาญจนปกรณ ทำหนังสือขอยอมลดคะแนนเสียงลง ๒ คะแนน ทำให้นายสงกรานต์ กาญจนปกรณ มีคะแนนเสียงเท่ากับคะแนนเสียงของนายบาดี จ๊ะสมัน และได้เสนอแนะแนวปฏิบัติให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลดำเนินการโดยให้นายสงกรานต์ กาญจนปกรณ กับนายบาดี จ๊ะสมัน ผู้ร้องจับสลากเพื่อให้ได้ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละงู ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค จำนวน ๑ คน ตามข้อ ๖ แห่งระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ.๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๗

การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาแก้ไขปัญหามาเช่นนี้ เพราะคำนึงถึงความเป็นธรรมและความชอบธรรมเป็นสำคัญ กล่าวคือ การที่กลุ่มโรงเรียนแหลมแคได้เพิ่มเติมรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในประกาศรายชื่อเพิ่มเติมอีก ๒ คน ทั้ง ๆ ที่ยังมิได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการ และบุคคลทั้งสองได้ไปคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งมีความลับ ไม่ทราบว่าลงคะแนนให้แก่ นายสงกรานต์ กาญจนปกรณ หรือนายบาดี จ๊ะสมัน เมื่อนายสงกรานต์ กาญจนปกรณ ซึ่งได้คะแนนสูงกว่า ๒ คะแนนยอมลดคะแนนของตนลง ทำให้คะแนนเท่ากัน และให้จับสลากกัน แต่นายบาดี จ๊ะสมัน ไม่ยอมจับสลาก เช่นนี้ย่อมถือได้ว่าเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่นายบาดี จ๊ะสมัน แล้ว นายบาดี จ๊ะสมัน จะอ้างว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมได้อย่างไร

การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแก้ปัญหาในการเลือกตั้งเช่นนี้ก็โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้รักษาการตามระเบียบฯ และเพื่อให้การแก้ไขปัญหานั้นเป็นไปอย่างรอบคอบ ก็ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการเห็นควรให้แก้ปัญหาตามที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลได้ดำเนินการไปแล้ว

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๒ กระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบว่า

๑. การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มเติมของกลุ่มโรงเรียนแหลมแคไม่ถูกต้อง และผู้ที่ได้รับการประกาศรายชื่อเพิ่มเติมยังมิได้รับการบรรจุแต่งตั้งตามมาตรา ๔๒

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงไม่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้

๒. เมื่อได้มีการดำเนินการเลือกตั้งขึ้นและผลการเลือกตั้งปรากฏว่านายสงกรานต์ กาญจนปกรณ เป็นผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดคือ ๓๓ คะแนน และได้ทำหนังสือขอยอมลดคะแนนเสียงลง ๒ คะแนน เป็นผลทำให้ได้คะแนนเสียง ๓๑ คะแนน เท่ากันกับนายบาดี จ๊ะสมัน ผู้ร้อง แล้วให้มีการจับสลาก ซึ่งการลดคะแนนเสียงลงมาแล้วเป็นผลทำให้คะแนนเสียงเท่ากัน ในกรณีเช่นนี้น่าจะมีใช้กรณีที่มิใช่ข้าราชการครูได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันในการเลือกตั้งที่จะให้วิธีจับสลากตามข้อ ๖ แห่งระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ แต่อย่างไรก็ดี แต่เป็นการได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเพราะลดคะแนนการดำเนินการดังกล่าวจึงถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในเรื่องนี้น่าจะต้องมีการแก้ไขปัญหาโดยวิธีการที่ถูกต้องตามระเบียบฯต่อไป

อนึ่ง ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติอ้างว่า ได้แก้ปัญหาการเลือกตั้งเช่นนี้ก็โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้รักษาการตามระเบียบฯนั้น เห็นว่าการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบฯควรจะได้พิจารณาวินิจฉัยการดำเนินการต่าง ๆ ให้ถูกต้องและสอดคล้องกับระเบียบฯมิใช่จะพิจารณาวินิจฉัยการดำเนินการในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ เพื่อให้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เท่านั้น ซึ่งในเรื่องนี้ระเบียบในการดำเนินการดังกล่าวได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนในข้อ ๖ แล้วว่า “ในกรณีที่มิใช่ข้าราชการครูได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันในการเลือกตั้งให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน เพื่อให้ได้ผู้แทนข้าราชการครูตามที่ต้องการ” ดังนั้น จะดำเนินการในสิ่งที่แตกต่างไปจากระเบียบฯน่าจะไม่ต้อง จึงให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาทบทวนการดำเนินการเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวให้ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พิจารณาทบทวนแล้ว เห็นว่า การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปแล้วนั้นเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายแล้ว จึงได้เสนอให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบและพิจารณาว่าการดำเนินการในกรณีดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นไปโดยถูกต้องและเป็นธรรมแล้วหรือไม่เพียงใด

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๓๒ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๒ ได้มีมติให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทราหรือเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะมีอำนาจในการพิจารณาเรื่องการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละของของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค หรือไม่

๒. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอละของของกลุ่ม

โรงเรียนแหลมแค ไปแล้วนั้น เป็นการถูกต้องเป็นธรรมแล้วหรือไม่ เพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงขอให้คณะกรรมการ
กฤษฎีกาพิจารณาปัญหาดังกล่าวต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ได้ความว่า ปัญหาเกี่ยวกับการ
การเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอของกลุ่มโรงเรียน
แหลมแค นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏตามทางพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการแล้วว่า ได้มีการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
เพิ่มเติมของกลุ่มโรงเรียนแหลมแคไม่ถูกต้อง โดยผู้ที่ได้รับการประกาศรายชื่อเพิ่มเติมจำนวน ๒
คน ยังมิได้รับการบรรจุแต่งตั้งโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓
จึงไม่มีสิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้นัยข้อ ๓^๓ ของระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและ
คณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่เนื่องจากบุคคลผู้ที่ได้มีการประกาศ
รายชื่อโดยผิดพลาดจำนวน ๒ คน นั้นได้ไปลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูใน
คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค ในครั้งนี้ด้วย และผลการ
เลือกตั้งปรากฏว่าผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดคือนายสงกรานต์ กาญจนปรกรณ์ ได้รับคะแนน ๓๓ คะแนน
ส่วนนายบาดี จ๊ะสมัน ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ได้รับคะแนนคนถัดไปได้รับคะแนน ๓๑ คะแนน จึงมี
คะแนนแตกต่างกันเพียง ๒ คะแนนเท่ากับจำนวนผู้ที่ไปลงคะแนนโดยไม่มีสิทธิดังกล่าว ต่อมา
เมื่อมีการร้องเรียนในเรื่องนี้ขึ้นนายสงกรานต์ฯ ได้ยอมลดคะแนนของตนเองลง ๒ คะแนน
เพื่อให้ตนและนายบาดีฯ มีคะแนน ๓๑ คะแนนเท่ากันและสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการให้มีการจับสลากระหว่างนายสงกรานต์ฯ และนายบาดีฯ
เพื่อให้ได้ผู้แทนข้าราชการครูตามข้อ ๖ (๔)^๔ ของระเบียบดังกล่าว แต่นายบาดีฯคัดค้านการ
ดำเนินการดังกล่าวและไม่ยินยอมจับสลาก ในที่สุดได้มีการประกาศให้นายสงกรานต์ฯ เป็นผู้
ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอของ
กลุ่มโรงเรียนแหลมแค โดยถือว่านายบาดีฯได้สละสิทธิแล้ว จากข้อเท็จจริงดังกล่าวกรณีจึงมีปัญหาที่

^๓ ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูใน
คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๓

ข้อ ๓ ข้าราชการครูผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษา
อำเภอและคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ต้องเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ

ข้าราชการครูคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน การลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวจะ
มอบหมายให้ผู้อื่นลงคะแนนแทนไม่ได้

^๔ อ้างแล้ว ในเชิงอรรถที่ ๒

จะต้องพิจารณาว่า การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ให้มีการจับสลากระหว่างนายสงกรานต์และนายบาดีนั้น เป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูฯ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การที่ข้อ ๖ (๔) ของระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูฯ ได้กำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มิใช่ข้าราชการครูได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันในการเลือกตั้งให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน เพื่อให้ได้ผู้แทนข้าราชการครูตามจำนวนที่ต้องการ” นั้น ย่อมมุ่งหมายที่จะให้นำมาใช้บังคับสำหรับกรณีที่มิใช่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับคะแนนสูงสุดเป็นจำนวนเท่ากัน โดยจะต้องเป็นคะแนนที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงที่ได้มาจากการลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนการที่นายสงกรานต์ได้รับคะแนนสูงสุดจากการเลือกตั้งในครั้งนี้ได้ยื่นยอมลดคะแนนของตนเองลง ๒ คะแนน เพื่อให้มีคะแนนเท่ากับนายบาดีผู้ได้รับคะแนนถัดไปนั้น เห็นได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงของคะแนนที่ได้รับจากการเลือกตั้งให้เป็นอย่างอื่น ซึ่งนายสงกรานต์ไม่มีอำนาจกระทำ และมีใช้เป็นคะแนนที่เท่ากันตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จึงไม่อาจนำข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าวมาปรับใช้กับกรณีเช่นนี้ได้ การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ให้มีการจับสลากระหว่างนายสงกรานต์และนายบาดีฯ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูฯ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะดำเนินการโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูฯ และระเบียบดังกล่าวเป็นระเบียบที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจมาตรา ๖ (๑๐)^๖ ประกอบกับมาตรา ๒๓^๗ และมาตรา ๒๔^๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการ

^๔ อ้างแล้ว ในเชิงอรรถที่ ๒

^๖ พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๓ มาตรา ๖ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๒) กำหนดแผนพัฒนาการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๓) พิจารณางบประมาณและจัดสรรเงินงบประมาณและเงินอื่นที่นำมาใช้เพื่อการจัดการประถมศึกษา

(๔) กำหนดมาตรฐานด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายของโรงเรียน

(๕) เสนอแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต่อรัฐมนตรีและให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

(๗) พิจารณายับยั้งและสั่งแก้ไขการกระทำของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและ

การประถมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๓ ก็ตาม แต่เมื่อพระราชบัญญัติดังกล่าวและระเบียบฉบับนี้มีได้ให้อำนาจคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือมีการคัดค้านการเลือกตั้งเกิดขึ้น คณะกรรมการดังกล่าวก็ย่อมไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเพื่อให้มีผลเป็นที่ยุติได้ว่าผลการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูให้คณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอละงู ของกลุ่มโรงเรียนแหลมแค ในครั้งนี้จะเป็นไปโดยชอบแล้วหรือไม่แต่อย่างใด

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการการศึกษากรุงเทพมหานคร ๑๗ (๓) หรือ (๔)

(๘) ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีในการออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการประถมศึกษา

(๑๐) ออกระเบียบและปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติอาจมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ปฏิบัติหรือเตรียมข้อเสนอให้คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

๗ พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๓

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ประกอบด้วยนายอำเภอเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการอำเภอและข้าราชการครูผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนภายในเขตอำเภอกลุ่มโรงเรียนละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และหัวหน้าการศึกษาอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

การเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนด

๘ พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๓ มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาในกิ่งอำเภอ อำเภอใดแบ่งส่วนราชการออกเป็นกิ่งอำเภอ ให้ถือว่ากิ่งอำเภอนั้นเป็นอำเภอ โดยให้มี

(๑) คณะกรรมการการศึกษากิ่งอำเภอทุกกิ่งอำเภอ ประกอบด้วยปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการอำเภอประจำกิ่งอำเภอ และข้าราชการครูผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนภายในเขตกิ่งอำเภอกลุ่มโรงเรียนละหนึ่งคน เป็นกรรมการ และหัวหน้าการศึกษาอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๓ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๓๒